

TEXT 1

1. Svet šalel
2. Zem sa k_votala obloha sa lámala a vietor driapal tmú.
3. Tma vzdorovala
4. Bola mocnejšia, ako vietor lebo sa už spojila s nocou.
5. Vietor v zlosti obl_zoval zem ako b_k ktor_sa ch_stá na útok.
6. Nieked_v_letel až k oblakom.
7. No oblak_ho vžd_pleštili o Zem.
8. Vietor zúr_l.
9. Cel_svet sa **skladal** z revu.
10. **Nebolo** v_dieť nič ale bolo počuť zem oblohu, i vietor.
11. Zem ručala ako zviera ktoré sa top_obloha zas hučala ako mútn_pr_val, v ktorom sa belejú zlostné peny a vietor jačal na storak_spôsob.
12. Ras skučal ako zb_t_pes pred dveram_inokedy zav_l ani črieda lačn_ch vlkov zaplakal ako dieťa alebo zap_skal, ako valach na fujare.

František Švantner: Aťka (úryvok)

01

Prepíšte text 1 do gramaticky správnej podoby – doplňte chýbajúce písmená, interpunkciu, opravte prípadné chyby. Zachovajte číslovanie viet. Každú vetu napíšte do nového riadku. pomôcka: <https://slovník.juls.savba.sk/>

02

Koľko je v texte 1:

- A) jednoduchých rozvitých viet (uved'te ich čísla),
- B) zložených súvetí (uved'te ich čísla),
- C) holých viet (uved'te ich čísla)?

03

- A) Vyhľadaj v texte vetu (uved'te jej číslo), ktorá má nasledujúce poradie slovných druhov: *časťica – podstatné meno – zámeno – príslovka – sloveso – predložka – podstatné meno*
- B) Z nájdenej vety vypíšte a určte všetky vetné členy.

04

Určte jazykový štýl textu 1.

05

Určte slohový postup použitý v texte 1.

06

Určte žáner textu 1.

07

Ktoré typy viet z hľadiska obsahu v texte chýbajú?

08

Nachádza sa v texte jednočlenná veta?

A) áno (uved'te jej číslo)   B) nie

09

Uved'te číslo vety, v ktorej vete je uvedené poradie vetných členov?

príslovkové určenie času – prísudok slovesný – príslovkové určenie miesta

10

Zvýraznené slovo vo vete č. 10 rozdeľte na slovtvorný základ a slovtvorný formant.

11

Nájdite v texte jedno expresívne synonymum slova *kričať*.

12

Od zvýrazneného slovesa vo vete č.9 vytvorte podmieňovací spôsob:

- A. v prítomnom čase
- B. v minulom čase

3 – RIEŠENIE

01.

1. Svet šalel.
2. Zem sa kyvotala, obloha sa lámala a vietor driapal tmu.
3. Tma vzdorovala.
4. Bola mocnejšia ako vietor, lebo sa už spojila s nocou.
5. Vietor v zlosti oblizoval zem ako býk, ktorý sa chystá na útok.
6. Niekedy vyletel až k oblakom.
7. No oblaky ho vždy pleštili o zem.
8. Vietor zúrnil.
9. Celý svet sa skladal z ryku.
10. Nebolo vidieť nič, ale bolo počuť zem, oblohu i vietor.
11. Zem ručala ako zviera, ktoré sa topí, obloha zas hučala ako mútny prívál, v ktorom sa belejú zlostné peny, a vietor jačal na storaký spôsob.
12. Raz skučal ako zbitý pes pred dverami, inokedy zavyl ani črieda lačných vlkov, zaplakal ako dieťa alebo zapískal ako valach na fujare.

František Švantner: Aťka (úryvok)

02. A) jednoduché rozvité vety: č. 6, 7, 9

B) zložené súvetia: 2, 11, 12

C) holé vety: 1, 3, 8

03. A) veta č. 7 *No oblaky ho vždy pleštili o zem.*

B)

No	oblaky	ho	vždy	pleštili	o zem.
nie je vetným členom	podmet	predmet priamy	príslovkové určenie času	prísudok	príslovkové určenie miesta

04. umelecký štýl

05. opisný slohový postup

06. (dynamický / umelecký) opis

07. v texte sa nenachádza: opytovacia, rozkazovacia, želacia, zvolacia vety

08. v texte sa jednočlenná veta nenachádza

09. veta č. 6 *Niekedy vyletel až k oblakom.*

10. ne – bolo (slovotvorný formant – predpona / slovotvorný základ)

11. jedno expresívne synonymum slova *kričať*: jačať, ručať

12. od slovesa *skladať* podmieňovací spôsob:

A) v prítomnom čase – skladal by

B) v minulom čase – bol by skladal

POUŽITÉ ZDROJE:

ŠVANTNER, F.: *Nevesta hôľ a iné prózy*. Bratislava: Perfekt 2001. 192 s. ISBN 80-8046-191-0